

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

ÚTMUTATÓ

a helyi önkormányzatok által alkotható önkormányzati rendeletekhez

Készítette: dr. Agg Barnabás

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	2
I. Az önkormányzatok rendeletalkotási jogosultsága	2
1. A helyi Az önkormányzati rendelet területi és személyi hatálya	3
II. Kodifikációs szempontok	4
2. Az önkormányzati rendeletek kodifikációjára vonatkozó jogszabályok.....	4
3. Az önkormányzati rendeletek megszövegezésére vonatkozó általános követelmények....	4
4. Az önkormányzati rendelet címére vonatkozó követelmények	6
5. Az önkormányzati rendelet bevezető része	7
6. Az önkormányzati rendelet szerkezeti felépítése	9
7. A hivatkozás	14
8. Az önkormányzati rendeletek logikai tagolás	17
9. A helyi önkormányzati rendelet módosítása	19
10. Az önkormányzati rendelet melléklete.....	24
Figyelemmel arra, hogy az idézet tovább nem tagolható, egyben, egyetlen egységként kezelendő, ennek megfelelően módosítására csak újraszabályozó rendelkezés alkalmazásával van mód. Ezt az egységet fejezi ki a megjelenítés, ami alapján az idézet idézőjelben vagy keretben jelenik meg.	27
II. Az önkormányzati rendeletek megalkotásának rendje	29
11. Az előzetes hatásvizsgálat	29
12. Előterjesztő.....	29
13. Döntéshozatal	30
14. Az önkormányzati rendelet aláírása és kihirdetése	30
15. Az önkormányzati rendelet helyesbítése.....	31
16. Az önkormányzati rendelet szerkesztésére irányadó jogszabályok megsértése és a törvényességi felügyelet viszonya.....	31

Bevezető

Jelen Útmutató a helyi önkormányzati rendeletalkotást segítő segédanyag, melynek célja, hogy egyrészt az önkormányzati rendeletek előkészítéséhez, kodifikációjához, elfogadásához, valamint azok kihirdetéséhez nyújtson segítséget Magyarország valamennyi helyi önkormányzata számára, másrészt pedig, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatalok törvényességi felügyeleti munkáját segítse.

Az Útmutató elkészítésénél figyelemmel kellett lennünk arra a sajátos körülményre, hogy a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) rendelkezései fokozatosan veszítik hatályukat, és ezzel párhuzamosan fokozatosan lépnek hatályba a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: MhÖtv.) megfelelő szakaszai. Annak érdekében, hogy az Útmutató hosszabb ideig használható legyen, minden esetben feltüntettük a várható, jelen útmutató szempontjából releváns jogszabályváltozásokat.

I. Az önkormányzatok rendeletalkotási jogosultsága

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvény 3. cikk 1. pontja értelmében a helyi önkormányzás a helyi önkormányzatoknak azt a jogát és képességét jelenti, hogy – jogszabályi keretek között – a közügyek lényegi részét saját hatáskörükben szabályozzák és igazgassák a helyi lakosság érdekében.

A jogszabályi kereteket Magyarországon elsődlegesen az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése állapítja meg, mely értelmében a feladatkörében eljáró helyi önkormányzat az alábbi két esetben jogosult önkormányzati rendeletet alkotni.

- a) A helyi önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörben olyan helyi társadalmi viszonyok rendezésére jogosult önkormányzati rendeletet alkotni, melyet törvény nem szabályoz.
- b) A helyi önkormányzat törvényben kapott felhatalmazás alapján is jogosult önkormányzati rendeletet alkotni. Ebben az esetben a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 5. § (4) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat nem csak jogosult, hanem köteles is az önkormányzati rendeletet megalkotni, feltéve, hogy a felhatalmazást adó jogszabályból kifejezetten más nem következik.

Mind az eredeti jogalkotói hatáskörben, mind pedig a törvényi felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendelet esetében figyelemmel kell lenni arra, hogy az önkormányzati rendelet nemzetközi szerződéssel, az Európai Unió jogi aktusával, az Alaptörvénnyel vagy más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

1. A helyi Az önkormányzati rendelet területi és személyi hatálya

A jogszabályokon belül az önkormányzati rendeletek mind területi, mind személyi hatályukat tekintve speciálisnak tekinthetők. A Jat. 6. § (1) bekezdése értelmében a jogszabály területi hatálya Magyarország területére, az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki.

Az önkormányzati rendelet területi hatálya abban az esetben, ha a felhatalmazás jogosultja a helyi önkormányzat képviselő-testülete,

- a) társulás esetén – ha a társulási megállapodásban meghatározott feladat- és hatáskör a felhatalmazás tárgyának szabályozására kiterjed – a társulásban részt vevő helyi önkormányzatok,
- b) társult képviselő-testület esetén – ha az adott ügy szabályozásáról az egyes települések képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló törvény szerint nem önállóan dönt – a társult képviselő-testületben részt vevő települési önkormányzatok

közigazgatási területére terjed ki.

Ehhez hasonlóan a jogszabályok személyi hatálya – az önkormányzati rendelet kivételével – Magyarország területén a természetes személyekre, jogi személyekre és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, valamint Magyarország területén kívül a magyar állampolgároknak terjed ki főszabály szerint. Az önkormányzati rendelet személyi hatálya azonban – összhangban a területi hatállyal – kizárólag az önkormányzat közigazgatási területén terjed ki a természetes és jogi személyekre, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre.

Az önkormányzati rendelet hatálya természetes személyek esetén különösen kiterjed azokra, akik az adott önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakcímmel, tartózkodási hellyel rendelkeznek, továbbá azokra a jogi személyekre, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, melyek az adott helyi önkormányzat közigazgatási területén működnek, székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkeznek.

Társulás esetén – ha a társulási megállapodásban meghatározott feladat- és hatáskör a felhatalmazás tárgyának szabályozására kiterjed – a társulásban részt vevő helyi önkormányzatok, társult képviselő-testület esetén – ha az adott ügy szabályozásáról az egyes települések képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló törvény szerint nem önállóan dönt – a társult képviselő-testületben részt vevő települési önkormányzatok közigazgatási területén terjed ki a természetes és jogi személyekre, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre.

II. Kodifikációs szempontok

2. Az önkormányzati rendeletek kodifikációjára vonatkozó jogszabályok

Az önkormányzati rendeletek az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabálynak minősülnek, így azok megalkotására, illetve megszerkesztésére a Jat. és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: JsZR.) vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Figyelemmel a JsZR., valamint az annak alkalmazása érdekében készített útmutató segédanyag részletes szabályaira, a következőkben azon legalapvetőbb rendelkezéseket igyekszünk összefoglalni, amelyek elengedhetetlenek az önkormányzati rendeletek megszerkesztéséhez, megalkotásához.

3. Az önkormányzati rendeletek megszövegezésére vonatkozó általános követelmények

Az önkormányzati rendeletet a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan, közérthetően és ellentmondásmentesen kell megszövegezni. Az önkormányzati rendelet normatív tartalmú rendelkezéseit annak szakaszai és mellékletei tartalmazzák.

A megszövegezésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy az más jogszabállyal azonos tartalmú ne legyen, azt ne ismétlje meg, elkerülve ezzel az esetleges párhuzamos szabályozást.

Az önkormányzati rendelet szövegében lábjegyzet, megjegyzés, vagy más hasonló szöveg alkalmazása nem lehetséges. Zárójeles betoldás rövidítés bevezetésénél, vagy nagyon indokolt esetben használható csak, célszerű annak mellőzése.

Az önkormányzati rendelet szövegében nem használható az „illetőleg” kötőszó, valamint az „és” és a „vagy” kötőszó írásjellel összekapcsolva vagy közvetlenül egymást követően, továbbá az „illetve” kötőszó is csak más egyértelmű nyelvi megfogalmazás alkalmazhatatlansága esetén alkalmazható.

Helytelen példa:

„... hatósági ügyekben a jegyző és/vagy a járási hivatal vezetője jogosult eljárni.”

Helyesen:

„... hatósági ügyekben a jegyző és a járási hivatal vezetője is jogosult eljárni, kivéve, ha erről jogszabály másként rendelkezik.”

Az önkormányzati rendelet előkészítésénél a szövegben ismétlődően előforduló valamely kifejezés, szókapcsolat, szövegrész esetén rövid megjelölést lehet alkalmazni, melyet a rövidíteni kívánt elem első előfordulásakor kell meghatározni, és a további használatra utaló

„a továbbiakban:”, vagy „a továbbiakban együtt” kifejezéssel együtt, zárójelben kell feltüntetni.

1. Helytelen példa:

„Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Ötv.)”

Helyesen:

„A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.)”

2. Helytelen példa:

„A Szépfalva Város közigazgatási területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező jogi személyek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek (együttesen: szervezetek)”

Helyesen:

„A Szépfalva Város közigazgatási területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező jogi személyek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek (a továbbiakban együtt: szervezetek)”

A fentiekől eltérően nem vezethető be rövid megjelölés értelmező rendelkezésben értelmezett fogalomra, az önkormányzati rendelet tervezet egészének, illetve valamely szerkezeti egységének a címében, a bevezető részében, vagy a már bevezetett rövid megjelölésnek a további rövid megjelölésére.

Helytelen példa:

„Kiskukutyin Város Önkormányzata a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Hatv.) 1. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

Helyesen:

„Kiskukutyin Város Önkormányzata a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 1. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

Figyelemmel arra, hogy a bevezető részben rövidítés nem vezethető be, ezért a rövidíteni kívánt kifejezésnek a normaszövegben történő első előfordulásakor (tipikusan az értelmező rendelkezések között) kell a rövid megjelölést bevezetni.

A mennyiségek számjeggyel történő meghatározása során kizárólag arab számok alkalmazhatóak. A jogszabály tervezetében az azonos mértékegységeket azonos módon kell megjelölni. A hivatalos pénznem (forint) és az euró kivételével pénzösszeg megjelölése esetén a pénznem rövid megjelölése csak a rövid megjelölés bevezetését követően használható.

4. Az önkormányzati rendelet címére vonatkozó követelmények

Az önkormányzati rendelet címében annak tárgyát vagy tartalmának lényegét kell röviden megjelölni. A címben meg kell jelölni annak sorszámát, évszámát arab számmal, a kihirdetésének dátumát napra pontosan, továbbá az önkormányzati rendeletet alkotó helyi önkormányzat hivatalos megnevezését és utána az „önkormányzati rendelete” megjelölést, valamint annak címét „-ról”, „-ről” toldattal ellátva.

1. Helytelen példa:

„Szépfalva Város Önkormányzata
1/2013. (január 01.) önkormányzati rendelete
a helyi iparüzési adó megállapítása kapcsán”

Helyesen:

„Szépfalva Város Önkormányzata
1/2013. (I. 1.) önkormányzati rendelete
a helyi iparüzési adóról”

2. Helytelen példa:

„Szépfalva Város Önkormányzata
1/2013. (I. 1.) számú önkormányzati rendelete
a helyi iparüzési adóról”

Helyesen:

„Szépfalva Város Önkormányzata
1/2013. (I. 1.) önkormányzati rendelete
a helyi iparüzési adóról”

Tekintettel arra, hogy az önkormányzati rendelet kihirdetésének napja a tervezet elkészítése során nem látható, ezért a tervezet címében annak sorszámát, évszámát és kihirdetésének pontos dátumát üresen kell hagyni.

A helyi önkormányzati rendeletek kivételt képeznek azon szabály alól, miszerint nem lehet hatályban két azonos című jogszabály. Így fordulhat elő az, hogy több helyi önkormányzat azonos címmel szabályozza a helyi iparüzési adó megállapításának szabályait.

5. Az önkormányzati rendelet bevezető része

Az önkormányzati rendelethez, annak címét követően, szükséges bevezető részt írni, mely tartalmazza az érvényességi kellékeket, összefoglalja a szabályozás célját, valamint a szabályozási aktusra utaló kifejezést.

Amennyiben az önkormányzati rendelet megalkotására átruházott hatáskörben, valamely törvény felhatalmazása alapján kerül sor, abban az esetben szükséges a jogszabályhely merev hivatkozással történő megjelölése. Abban az esetben, ha a helyi önkormányzat olyan élethelyzet szabályozására alkot önkormányzati rendeletet, melyet nem törvényi felhatalmazás alapján szabályoz - tehát eredeti jogalkotói hatáskörben jár el -, akkor minden esetben eredeti jogalkotói hatáskörét megállapító rendelkezésként az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdését kell megjelölni.

1. Példa:

„Kiskukutyin Város Önkormányzata a hulladékgazdálkodásról szóló 2050. évi CX. törvény 95. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el: ”

2. Példa:

„Kiskukutyin Város Önkormányzata az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el: ”

Figyelemmel a 2. alcímben leírtakra is, az önkormányzati rendelet bevezető részében rövid megjelölés bevezetése, alkalmazása nem lehetséges.

A helyi önkormányzatok jogosultak társulást létrehozni és amennyiben az önkormányzati rendeletet a társulásban résztvevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulásával vagy a társult képviselő-testület döntésének megfelelően alkotják meg, abban az esetben ezt az önkormányzati rendelet bevezető részében meg kell jelölni.

Példa:

„Kiskukutyin Város Önkormányzata az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva Szépfalva Város Önkormányzata véleményének kikérésével a következőket rendeli el:”

Az önkormányzati rendelet bevezető részében a rendeletalkotásra felhatalmazást adó rendelkezés vagy az eredeti jogalkotói hatáskört megállapító rendelkezés után az önkormányzat feladatköréért az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés megfelelő pontját, a helyi önkormányzatokról szóló törvénynek a feladatkört megállapító rendelkezését vagy más törvénynek a feladatkört megállapító rendelkezését kell feltüntetni.

1. Példa:

„Kiskukutyin Város Önkormányzata az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

2. Példa:

„Szépfalva Város Önkormányzata az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 63/A. § a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

Előfordul a olyan eset, amikor az önkormányzati rendelet megalkotására adott törvényi felhatalmazás tárgya a társulási megállapodásban meghatározott feladat- és hatáskörök közé tartozik. Ilyen lehet többek között ha önkormányzatok társulási szerződésben megállapodnak arról, hogy valamely közszolgáltatást társulás formájában, közösen biztosítanak a lakosaik számára és az adott közszolgáltatással kapcsolatos önkormányzati rendelet megalkotása törvényi felhatalmazás alapján történik. Kérdésként merülhet fel, hogy ilyen esetben melyik önkormányzat képviselő-testülete jogosult kiadni az önkormányzati rendeletet.

A Jat. 5. § (1a) bekezdése rendelkezi ezt a sajátos esetet, melynek értelmében ezt a kérdést elsődlegesen a társulási megállapodásban kell rendezni oly módon, hogy ki kell jelölni a társulás valamely helyi önkormányzatát, mint az önkormányzati rendelet megalkotására jogosultat.

Amennyiben a fenti kérdést a társulási megállapodás nem rendezi, abban az esetben a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat jogosult az önkormányzati rendelet megalkotására.

Mindkét esetben azonban szükséges a társulásban részt vevő valamennyi helyi önkormányzat képviselő-testületének a hozzájárulása az önkormányzati rendelet megalkotásához.

Az önkormányzati rendelet kodifikációja során figyelemmel kell lenni arra, hogy ha az önkormányzati rendelet megalkotásához a Jat. alapján a társulásban részt vevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulása szükséges, a bevezető részben a hozzájárulás tényére utalni kell.

A helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Társulási törvény) 3. § (1) bekezdése értelmében a társulási megállapodás a helyi önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester, a jegyző, a képviselő-testület hivatalának ügyintézője államigazgatási feladat- és hatáskör ellátására köthető. A helyi önkormányzatok legátfogóbb társulási formája a társult képviselő-testület, melyet kettő vagy több képviselő-testület hozhat létre szabad elhatározásából. A társult képviselő-testület esetén, ha a felhatalmazás jogosultja a helyi önkormányzat, akkor főszabály szerint a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat jogosult az önkormányzati rendelet megalkotására. Ez alól a szabály alól kivételnek számítanak azok az esetek, melyek szabályozásáról az egyes települések képviselő-testülete az Ötv. szerint önállóan dönt, mint például a szervezetének és működésének rendje, önkormányzati jelképek megalkotása, helyi kitüntetések és elismerő címek alapítása. A fentiekén túl a társulásban résztvevő valamennyi helyi önkormányzat önállóan rendelkezik tulajdonával, bevételeivel önállóan gazdálkodik, az önként vállalt és a kötelező önkormányzati feladatok ellátásáról egységes költségvetéséből gondoskodik.

6. Az önkormányzati rendelet szerkezeti felépítése

Az önkormányzati rendelet, hasonlóan valamennyi többi jogszabályhoz, szerkezeti felépítését tekintve könyvre, részre, fejezetre, alcímre, szakaszra, bekezdésre, pontra és alpontra tagolódhat.

6.1. Könyv

Az önkormányzati rendelet normaszövegének legnagyobb lehetséges szerkezeti egysége a könyv, melynek megjelölése tartalmazza a pozitív egész számokból képzett sorszámát betűvel kiírva, a szerkezeti egység típusának megnevezését és a könyv címét csupa nagybetűvel.

Figyelemmel azonban az önkormányzati rendeletek normaszövegének összetettségére és terjedelmére, a gyakorlatban nem nagyon találkozhatunk ezzel a típusú szerkezeti egységgel. Ennek ellenére mégis fontos megemlíteni, hiszen elvi szinten elképzelhető ennek használata.

Példa:

„ELSŐ KÖNYV
ELJÁRÁSI SZABÁLYOK”

6.2. Rész

A könyvnél eggyel kisebb szerkezeti egység a rész, melyet akkor kell a jogszabály tervezetében szerkezeti egységként kialakítani, ha a jogszabály áttekinthetősége érdekében

szükség van legalább két olyan önálló szerkezeti egység kialakítására, amelyek legalább két-két fejezetet magukban foglalnak.

A rész megjelölése magában foglalja annak pozitív egész számokból képzett sorszámát nagybetűvel kiírva, a szerkezeti egység típusának megnevezését nagybetűvel és címét nagy kezdőbetűvel.

1. Példa:

„ELSŐ RÉSZ
Bevezető rendelkezések”

2. Példa:

„HARMADIK RÉSZ
Záró rendelkezések”

Ha az önkormányzati rendelet tervezetében a rész a legmagasabb szintű szerkezeti egység, az utolsó rész címe: „Záró rendelkezések”. A „Záró rendelkezések”-re nem csak elnevezésében, hanem tartalmát tekintve is különleges szabályok vonatkoznak. Itt kell elhelyezni az önkormányzati rendelet hatálybalépésére, a hatályon kívül helyezésre vonatkozó, az átmeneti, valamint a hatályon kívül helyezéssel összefüggésben szükséges módosító rendelkezéseket.

6.3. Fejezet

Az önkormányzati rendeleten belül fejezetet akkor kell kialakítani, ha szükség van legalább két olyan szerkezeti egységre, amelyek alá legalább két-két alcím tartozik. A fejezeteket folyamatosan kell sorszámozni római számokkal megjelölve, utalva a szerkezeti egység megnevezésére, valamint annak címére.

Helytelen példa:

„1. Fejezet
Általános rendelkezések”

Helyesen:

„I. Fejezet
Általános rendelkezések”

6.4. Alcím

Az önkormányzati rendelet jobb érthetősége érdekében az azonos jogintézményeket szabályozó (hasonló témájú) szakaszokat egy adott alcím alatt kell szabályozni.

Az alcímeket folyamatosan kell sorszámozni arab számokkal megjelölve, utalva a szerkezeti egység megnevezésére, valamint annak címére. A sorszámozást nem lehet újratekdeni még akkor sem, ha az önkormányzati rendelet több fejezetből áll.

Helytelen példa:

- „I. Fejezet
 Általános rendelkezések
 1. Az önkormányzati rendelet hatálya
 2. Értelmező rendelkezések
 3. Alapelvek

- II. Fejezet
 Az iparűzési adó mértékének meghatározása
 1. Az iparűzési adó alapja”

Helyesen:

- „I. Fejezet
 Általános rendelkezések
 1. Az önkormányzati rendelet hatálya
 2. Értelmező rendelkezések
 3. Alapelvek

- II. Fejezet
 Az iparűzési adó mértékének meghatározása
 4. Az iparűzési adó alapja”

6.5. Szakaszok

Az egyes alcímek szakaszokból állnak. A szakasz megjelölés annak pozitív egész arab számból képzett sorszámából és a § jelből áll. A szakaszokat folyamatosan kell sorszámmal ellátni. Amennyiben az önkormányzati rendelet valamely másik szakaszra, vagy másik jogszabály szakaszára hivatkozik, abban az esetben a ragot a „paragrafus” szóhoz kell illeszteni.

Helytelen példa:

„I. §

az önkormányzati rendelet hatálya

(1) A rendelet hatálya Szépfalva Város közigazgatási területén az anyakönyvvezető által a házasságkötéssel, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésével, valamint a családi események társadalmi megünneplésével kapcsolatban nyújtott alap- és többletszolgáltatásokra terjed ki.”

Helyesen:

„1. § (1) A rendelet hatálya Szépfalva Város közigazgatási területén az anyakönyvvezető által

a házasságkötéssel, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésével, valamint a családi események társadalmi megünneplésével kapcsolatban nyújtott alap- és többletszolgáltatásokra terjed ki.”

6.6. Bekezdés

Az önkormányzati rendelet szakaszai bekezdésekből állnak, melyekbe az egymással szorosan összefüggő szabályokat kell foglalni. A bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megjelölni.

A bekezdésre a bekezdés megjelölését követően a „bekezdés” kifejezést is magában foglalva kell hivatkozni. A „bekezdés” kifejezés nem rövidíthető.

Helytelen példa:

„3. § (1) Az anyakönyvvezetők által nyújtott alapszolgáltatás díjmentes.

(2) Alapszolgáltatás nyújtásáért az anyakönyvvezetőnek szabadidő átalány, illetve külön díjazás nem jár.

4. § (3) A szertartásban érintettek kérelmére Szépfalva Város Jegyzője (a továbbiakban: Jegyző) engedélyezi az anyakönyvvezetők által a szertartással kapcsolatos anyakönyvvezetői feladatok többletszolgáltatás keretében való ellátását.

(4) A szertartás a szertartásban közreműködésre engedélyezett idő alatt a szertartásra engedélyezett külső helyszín bármelyikében megtartható. A szertartásra engedélyezett külső helyszín alkalmasságát az engedély megadása előtt az anyakönyvvezető nem köteles a helyszínen megvizsgálni.”

Helyesen:

„3. § (1) Az anyakönyvvezetők által nyújtott alapszolgáltatás díjmentes.

(2) Alapszolgáltatás nyújtásáért az anyakönyvvezetőnek szabadidő átalány, illetve külön díjazás nem jár.

4. § (1) A szertartásban érintettek kérelmére Szépfalva Város Jegyzője (a továbbiakban: Jegyző) engedélyezi az anyakönyvvezetők által a szertartással kapcsolatos anyakönyvvezetői feladatok többletszolgáltatás keretében való ellátását.

(2) A szertartás a szertartásban közreműködésre engedélyezett idő alatt a szertartásra engedélyezett külső helyszín bármelyikében megtartható. A szertartásra engedélyezett külső helyszín alkalmasságát az engedély megadása előtt az anyakönyvvezető nem köteles a helyszínen megvizsgálni.”

Amennyiben az adott szakasz egyetlen bekezdésből áll, abban az esetben a bekezdést nem kell sorszámmal megjelölni.

Helytelen példa:

„8. § (1) E rendelet házasságkötésre vonatkozó szabályait a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, a házasulókra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítőkre értelemszerűen alkalmazni kell.”

Helyes példa:

„8. § E rendelet házasságkötésre vonatkozó szabályait a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, a házasulókra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítőkre értelemszerűen alkalmazni kell.”

6.7. Pont és alpont

Az önkormányzati rendelet bekezdései pontokra és alpontokra bonthatóak szét. A pontok a latin ábécé kisbetűivel és „,)” jellel vagy – amennyiben a felsorolás a tizenöt elemet meghaladja – pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.

A latin ábécé kisbetűivel megjelölt ponton belül az alpontot tartalmazó pont megjelölésében foglalt kisbetűből, a latin ábécé kisbetűiből és „,)” jelből képzett megjelöléssel ellátott alpontok állapíthatóak meg [például: aa) alpont].

Az önkormányzati rendelet szövegében a pontra, valamint az alpontra történő merev hivatkozás a pont vagy alpont megjelölését követően a „pont” vagy „alpont” kifejezést is magában foglalja.

Helytelen példa:

(1) Az adózó az adókedvezményt 2015-2016. adóévekben továbbra is igénybe veheti, ha az önkormányzat illetékességi területén

- a 2012. évhez viszonyítva 2014. december 31-ig az átlagos állományi létszámot 150 fővel növeli, és
- a 2014. adóévhez, illetve a 2014. évhez viszonyítottan 2016. adóév végéig, legkésőbb 2016. december 31-ig az átlagos állományi létszámot további 150 fővel növeli.”

Helyesen:

„(1) Az adózó az adókedvezményt 2015-2016. adóévekben továbbra is igénybe veheti, ha az önkormányzat illetékességi területén

- a) a 2012. évhez viszonyítva 2014. december 31-ig az átlagos állományi létszámot 150

fővel,

b) a 2014. adóévhez, illetve a 2014. évhez viszonyítottan 2016. adóév végéig, legkésőbb 2016. december 31-ig az átlagos állományi létszámot további 150 fővel növeli.”

7. A hivatkozás

7.1. Jogszabályra, valamint az Európai Unió jogi aktusaira történő hivatkozás

Az önkormányzati rendeletekben főszabály szerint kerülni kell a más jogszabályokra történő hivatkozást. Azonban ha a hivatkozás a megfelelő fogalomhasználattal nem küszöbölhető ki, vagy ha a hivatkozás alkalmazása az önkormányzati rendelet értelmezését, alkalmazását megkönnyíti, abban az esetben természetesen van lehetőség más jogszabályokra hivatkozni.

A jogszabályi rendelkezésekre úgynevezett rugalmas, vagy merev hivatkozással lehet hivatkozni. A többi jogszabályhoz hasonlóan az önkormányzati rendelet esetén is törekedni kell a rugalmas hivatkozás használatára, ami azt jelenti, hogy annak tervezetében jogszabályra vagy jogszabály rendelkezésére más jogszabály címének, más jogszabály szabályozási tárgykörének vagy a felhívni kívánt rendelkezések szabályozási tárgykörének a megjelölésével (a továbbiakban: rugalmas hivatkozás) kell hivatkozni.

Példa:

„a helyi adókról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni”

Ez alól kivételt jelentenek az Alaptörvény rendelkezései, melyekre az önkormányzati rendelet kizárólag merev hivatkozással utalhat, továbbá azok az esetek, amikor a rugalmasan hivatkozott jogszabály vagy rendelkezés nem azonosítható egyértelműen.

Példa:

„az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontjában meghatározott feladatkörében”

„a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 63/A. § a) pontjában meghatározott”

Merev hivatkozásban a törvény esetén hivatkozni kell a törvény címét, a „szóló” kifejezést, a törvény kihirdetésének évét arab számmal, az „évi” kifejezést, a törvény sorszámát római számmal és a „törvény” kifejezést.

Példa:

„a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 1. § (1) bekezdése”

Kormányrendelet, miniszteri rendelet esetén hivatkozni kell a rendelet címét, a „szóló” kifejezést, a jogszabály sorszámát arab számmal, a „/” jelet, a jogszabály kihirdetésének évét arab számmal, zárójelben a jogszabály kihirdetésének hónapját római számmal és napját arab számmal, a jogszabály megalkotója megjelölésének a rövidítését és a „rendelet” kifejezést.

Példa:

„a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 21. § (6) bekezdése”

Merev hivatkozásban az önkormányzati rendelet megjelölése a rendelet címét, a „szóló” kifejezést, a rendelet sorszámát arab számmal, a „/” jelet, a rendelet kihirdetésének évét arab számmal, zárójelben a rendelet kihirdetésének hónapját római számmal és napját arab számmal, valamint az „önkormányzati rendelet” kifejezést foglalja magában.

Helvtelen példa:

„a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) számú önkormányzati rendelet módosításáról”

Helyesen:

„a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet módosításáról”

Közjogi szervezetszabályozó eszközre történő merev hivatkozás esetén a kormány, miniszteri rendeletre fent leírtakat kell alkalmazni azzal, hogy a „rendelet” kifejezés helyett az „utasítás”, vagy a „határozat” kifejezést kell alkalmazni.

Példa:

„a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 17/2010. (VIII. 31.) KIM utasítással összefüggő egyes átmeneti szabályokról szóló 79/2011. (XII. 30.) KIM utasítás”

7.2. Minisztériumra, központi államigazgatási szervre való hivatkozás

Főszabály szerint az önkormányzati rendelet tervezetében a minisztériumot a feladatköre szerint megjelölt miniszter által vezetett minisztériumként kell megjelölni. A miniszter

feladatkörét a miniszter feladat- és hatásköréről szóló kormányrendeletben meghatározott feladatkörök szerint, vagy ha ez a megjelölés nem lehetséges, bármely más törvényen vagy kormányrendeleten alapuló feladatköre szerint kell megjelölni.

Helytelen példa:

„(2) A közigazgatási és igazságügyi miniszter gondoskodik az önkormányzati rendeleteknek az erre a célra fenntartott honlapon történő közzétételéről.”

Helyesen:

„(2) A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter gondoskodik az önkormányzati rendeleteknek az erre a célra fenntartott honlapon történő közzétételéről.”

Hasonlóan célszerű eljárni más központi államigazgatási szervekre történő hivatkozás során is, ahol a megjelölni kívánt szerv státúmus rendeletében foglalt hatáskörre kell hivatkozni.

7.3. Az Európai Unió jogi aktusaira történő hivatkozás

Az uniós jogi aktusra történő hivatkozás során alapvetően két féle megjelölést lehet alkalmazni: rövid és teljes megjelölést. A Jszt. azonban nevesít olyan, az Európai Unió szempontjából legfontosabb szerződéseket, jogi aktusokat, amelyekre történő hivatkozás kivételt képez (a hazai jogszabályok közül ilyen az Alaptörvény).

Az uniós jogi aktus rövid megjelölése akként történik, hogy elsőként meg kell jelölni az uniós jogi aktus azonosítóját, az uniós jogi aktus megalkotója megnevezésének „-i” képzős alakját, valamint az uniós jogi aktus típusát.

Az uniós jogi aktus teljes megjelölése akként történik, hogy először hivatkozni kell az uniós jogi aktus címét kiegészítve a „szóló” kifejezéssel. Amennyiben a cím nem „-ról”, „-ről” ragra végződik abban az esetben „című” kifejezést kell alkalmazni.

Az uniós jogi aktus címét elfogadásának éve, hónapja és napja „-i” képzős szerkezettel követi és meg kell jelölni az uniós jogi aktus kihirdetésének vagy közzétételének évét, az uniós jogi aktus sorszámát, továbbá az uniós jogi aktus elfogadásának jogalapját meghatározó szerződést, szerződéseket vagy - az Európai Unióról szóló szerződés alapján elfogadott uniós jogi aktusok esetében - az uniós jogi aktus elfogadásának jogalapját képező uniós jogterület rövid megjelölését.

Végül meg kell adni az uniós jogi aktus megalkotójának a megnevezését „-i” képzős szerkezettel, valamint az uniós jogi aktus típusát.

Teljes megjelöléssel kell hivatkozni az önkormányzati rendeletben az uniós jogi aktusra a záró rendelkezések között a jogalkotásra vonatkozó európai uniós követelményekre utaló

rendelkezőkben. Ha az uniós jogi aktusra való hivatkozás a záró rendelkezésekben nem szerepel, a jogszabálytervezet szövegében az első hivatkozáskor szintén teljes megjelölést kell alkalmazni. Minden más esetben rövid megjelölés is alkalmazható.

2. Példa:

„a 2009/161/EU bizottsági irányelv”

1.Példa:

„a 98/24/EK tanácsi irányelv végrehajtásakor az indikatív foglalkozási expozíciós határértékek harmadik listájának létrehozásáról és a 2000/39/EK irányelv módosításáról szóló 2009. december 17-i 2009/161/EU bizottsági irányelv.”

8. Az önkormányzati rendeletek logikai tagolás

Az önkormányzati rendeletek formai tagolása mellett (lásd: 5. alcím), annak logikai tagolására is figyelmet kell fordítani. A megfelelő logikai tagolás segíti az önkormányzati rendelet értelmezését, jelentős mértékben megkönnyítheti annak alkalmazását. Az önkormányzati rendelet rendszertani-logikai szempontból főszabály szerint bevezető részre, általános rendelkezésekre, részletes rendelkezésekre és záró rendelkezésekre osztható fel.

8.1. Bevezető rész

Valamennyi önkormányzati rendelet szükségképpen eleme a bevezető rész, amelyet a jogszabálytervezet megjelölése után közvetlenül, a további szerkezeti egységeket megelőzően kell elhelyezni. A bevezető részt oly módon kell megfogalmazni, hogy az egyetlen, kizárólag sortöréssel tagolható, kijelentő mondatból álljon. A bevezető résznek nem adható cím.

A bevezető rész tartalmával, az önkormányzati rendeletalkotásnak a bevezető részt érintő érvényességi kellékeivel részletesen a II/4. alpontban részletesen leírtakat kell figyelembe venni.

8.2. Általános rendelkezések

Az általános rendelkezésekben kell rögzíteni azokat az alapelveket, rövidítéseket, amelyeket a teljes önkormányzati rendelet alkalmazása során szükséges figyelembe venni és melyek segítik annak értelmezését.

Kizárólag ebben a logikai egységben szabályozható az önkormányzati rendelet hatálya az időbeli hatály kivételével. Amennyiben az önkormányzati rendeletből egyértelműen megállapítható, abban az esetben nem kell rendelkezni annak területi és személyi hatályáról.

Főszabály szerint az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki (részletesen lásd: II/4. alpont). Azonban van lehetőség például arra, hogy az önkormányzati rendelet területi hatálya kizárólag az adott helyi önkormányzat közigazgatási területének egy részére terjedjen ki.

A területi hatályhoz hasonlóan az önkormányzati rendelet személyi hatálya is lehet szűkebb, mint ahogyan arról a Jat. 5. §-a rendelkezik. Így például lehetőség van arra, hogy az kizárólag a helyi önkormányzat közigazgatási területén lévő gazdasági társaságokra terjedjen ki, mint a helyi iparüzési adó mértékét meghatározó önkormányzati rendeletek esetén.

Abban az esetben, ha az önkormányzati rendelet alkalmazásához egyes fogalmak bővebb kifejtése, magyarázata szükséges, akkor az ilyen fogalmakat az önkormányzati rendelet tervezetében értelmezni kell. Ennek megfelelően kötelező értelmező rendelkezés alkalmazása a helyi önkormányzati rendelet tervezetében, ha a fogalom jelentése az adott önkormányzati rendelet alkalmazásában eltér annak köznyelvi jelentésétől, vagy más jogszabályban meghatározott jelentésétől, és a fogalom jelentése a jogszabály tervezetének egyéb rendelkezései alapján nem egyértelmű.

Azonban nem lehet értelmező rendelkezést bevezetni a helyi önkormányzati rendeletben a magától értetődő jelentésű fogalmak értelmezésére, illetve a mérésügyről szóló törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben szabályozott mértékegységekre vonatkozóan.

8.3. Részletes rendelkezések

A részletes rendelkezések logikai egységben kell meghatározni az önkormányzati rendelettel szabályozni kívánt mindazon élethelyzet részletes szabályait, a konkrét jogokat és kötelezettségeket, melyeket nem más szerkezeti egységben kell elhelyezni.

A részletes rendelkezéseket magukban foglaló logikai szerkezeti egységen vagy szerkezeti egységeken belül elhelyezett könyv, rész, fejezet vagy alcím címének a rendelkezések tartalmát vagy a rendelkezések más rendelkezésekhez való viszonyát ki kell fejeznie. A szerkesztésnek ez a formája nagymértékben segíti az adott szakaszok értelmezését.

További fontos szempont az önkormányzati rendelet részletes rendelkezéseinek megszerkesztésénél, hogy azt a szabályozás tárgyának megfelelően olyan logikai sorrendben, úgy kell szabályozni, hogy a korábban szabályozott rendelkezésekből logikusan, folyamatosan következzenek a későbbiek.

8.4. Záró rendelkezések

A záró rendelkezéseken belül kell rögzíteni – amennyiben szükséges – a hatályba léptető rendelkezéseket, átmeneti rendelkezéseket, módosító rendelkezéseket, hatályon kívül helyező rendelkezéseket, valamint a hatályba nem lépésről szóló rendelkezéseket.

Minden önkormányzati rendeletben rendelkezni kell annak hatálybalépéséről. A hatálybalépés köthető konkrét dátumhoz, illetve a közzétételhez is. Minden esetben a helyi önkormányzati rendelet tartalma határozza meg azt, hogy annak hatályba lépéséhez mennyi további felkészülési idő szükséges.

Az önkormányzati rendeletek megalkotása során fontos garanciális szabály, hogy az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

1. Példa:

„18. § Ez a rendelet a közzétételt követő napon lép hatályba.”

2. Példa:

„18. § Ez a rendelet a közzétételt követő 8. napon lép hatályba.”

3. Példa:

„18. § Ez a rendelet 2012. január 1-jén lép hatályba.”

4. Példa:

„18. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a közzétételt követő napon lép hatályba.”

(2) A 4. § és a 6. § (2)-(4) bekezdése 2013. január 1-jén lép hatályba.

5. Példa:

14. § Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik hónap első napján lép hatályba.

9. A helyi önkormányzati rendelet módosítása

A helyi önkormányzati rendeletek módosítása során a módosító rendelkezés megszövegezésére és a módosító önkormányzati rendelet megszerkesztésére a jogszabályszerkesztésre vonatkozó, a fentiekben összefoglalt előírásokat kell megfelelően alkalmazni.

A helyi önkormányzati rendelet módosítására módosító önkormányzati rendelettel, vagy az önkormányzati rendelet záró rendelkezései között elhelyezett módosító rendelkezésekkel van lehetőség.

A helyi önkormányzati rendeletet módosító rendelkezés nem tartalmazhatja a módosítás hatálybalépésének időpontját. Azt minden esetben egy külön rendelkezéssel kell hatályba léptetni, így a módosuló rendelkezések változásának időpontja a módosító rendelkezés hatálybalépésének időpontja.

Helytelen példa

23. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

24. § 2013. január 1-jén a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. §-ában a „városi” szövegrész helyébe a „települési” szöveg lép.

Helyesen:

„**23. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) A **24. §** 2013. január 1-jén lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti.

24. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. §-ában a „városi” szövegrész helyébe a „települési” szöveg lép.”

A módosító rendelkezések tartalmukat tekintve 3 félék lehetnek: szövegcsérés módosítás, újrászabályozás, kiegészítés.

9.1. Szövegcsérés módosítás

A szövegcsérés módosítás az önkormányzati rendelet szerkezeti egységének valamely hatályos szövegrésze helyébe lépő szöveg megállapításával történik. Szövegcsérés módosítás alkalmazására akkor van lehetőség, ha szakasz, vagy annál kisebb szerkezeti egység kis terjedelmű szövegrészének (szó vagy szintagma) módosítására van szükség.

A szövegcsérés módosítás megszővegezése akként történik, hogy a kicserélendő szövegrészt tartalmazó szerkezeti egységre vonatkozó merev hivatkozást a „-ban” vagy a „-ben” raggal kell kiegészíteni, melyet a határozott névelőt követően a kicserélendő szövegrész követ, melyet idézőjelek között kell elhelyezni. Ezt a „szövegrész helyébe” szöveg, majd újabb határozott névelőt követően az új szöveg idézőjelek között és a „szöveg lép” szöveg követi.

Példa:

„**1. §** A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. § (1) bekezdés a) pontjában a „városi” szövegrész helyébe a „települési” szöveg lép.”

A szövegcsérés módosítás megszővegezésénél arra is figyelemmel kell lenni, hogy azt lehetőség szerint minél kevesebb szerkezeti egységben kell elhelyezni. Amennyiben több szövegcsérés módosításra is szükség van, abban az esetben – a jobb átláthatóság érdekében – javasolt azokat egy bekezdésen belül több pontba tenni. A több rendelkezést módosító

szövegcsere módosítás esetén a módosítani kívánt rendelkezéseket növekvő sorrendben kell elhelyezni.

Példa:

„1. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet
(1) 12. § (1) bekezdés a) pontjában a „városi” szövegrész helyébe a „települési” szöveg,
(2) 12. § (3) bekezdésében a „városinak” szövegrész helyébe a „megyeinek” szöveg,
(3) 13. § (5) és (6) bekezdésében a „helyivel” szövegrész helyébe a „járásával” szöveg lép.”

9.2. A szerkezeti egységet újraszabályozó módosító rendelkezés

Újraszabályozó módosító rendelkezést lehet alkalmazni az önkormányzati rendelet hatályos szerkezeti egysége helyébe lépő szerkezeti egység szövegének megállapítására, illetve a hatályos szerkezeti egységében foglalt mondat helyébe lépő mondat szövegének megállapítására.

Míg a szövegcsere módosítás többnyire egyetlen szó, esetleg szintagma kicserélésére szolgál, addig a nagyobb terjedelmű módosításokat célszerű újraszabályozó módosító rendelkezésekkel elvégezni. Ennek megfelelően újraszabályozással kell módosítani azt a szakaszt, bekezdést, pontot vagy alpontot, amelynek módosítása vált szükségessé, de szövegcsere módosítása nem lehetséges. Szintén újra kell szabályozni azt a szerkezeti egységet, amelynek terjedelméhez képest nagy terjedelmű módosítása vált szükségessé, valamint azt a tovább már nem tagolt szerkezeti egységet is, amelynek tagolása vagy szerkezeti egységgel való kiegészítése vált szükségessé.

A szerkezeti egységet újraszabályozó módosító rendelkezés megszüvegezése akként történik - az alábbi sorrendben -, hogy elsőként az újraszabályozni kívánt szerkezeti egységre vonatkozó merev hivatkozást kell elhelyezni, ezt követi a „helyébe a következő rendelkezés lép:” (több rendelkezés esetén: a „helyébe a következő rendelkezések lépnek:”) szöveg, majd a szerkezeti egységnek a - magasabb szintű szerkezeti egységek megjelölése nélküli - megjelölésével idézőjelben a szerkezeti egység új szövege.

Példa:

„13. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 6. § 2013. január 1-jén lép hatályba.”

Pont vagy alpont újraszabályozása esetén, a szerkezeti egység új szövegét megelőzően, zárójelben nyitó szövegrészt, míg azt követően záró szövegrészt kell elhelyezni.

I. Példa:

„13. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában:]

„a) választópolgár: aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik,”

9.3. Kiegészítő módosító rendelkezés

A fentiekén túl lehetőség van a jogszabálynak új szerkezeti egységgel, illetve hatályos szerkezeti egysége új mondattal történő kiegészítésére.

I. Példa:

„13. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. § (1) bekezdése a következő b) ponttal egészül ki:

[E rendelet alkalmazásában:]

„b) kormányhivatal: a helyi önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó fővárosi vagy megyei kormányhivatal”

9.4. Módosító rendelkezések tagolása

A módosító rendelkezéseken belül a szerkezeti egységet újraszabályozó és az új szerkezeti egységet megállapító módosító rendelkezések minden esetben megelőzik a szövegcsérés módosító rendelkezéseket.

Több önkormányzati rendelet módosítása esetén a szerkezeti egységet újraszabályozó és az új szerkezeti egységet megállapító rendelkezéseket a módosuló jogszabályok kihirdetésének sorrendjében, legalább önkormányzati rendeletenként önálló szakaszban, szövegcsérés módosítás esetében önálló pontban kell elhelyezni.

Egy módosuló jogszabályon belül a módosuló rendelkezések sorrendje az irányadó. A módosuló rendelkezéseket a módosuló jogszabályok szerinti növekvő sorrendben kell elhelyezni a kihirdetés dátumára, illetve a jogszabály sorszámára tekintettel.

9.5. A jogszabály hatályon kívül helyező rendelkezései

Az önkormányzati rendelet tervezetében az önkormányzati rendelet, vagy annak szerkezeti egysége vagy az önkormányzati rendelet szerkezeti egységének a szövegrésze csak a záró rendelkezésekben foglalt hatályon kívül helyező rendelkezésekkel helyezhető hatályon kívül. Ez alól kizárólag az önkormányzati rendeletet hatályon kívül helyező önkormányzati rendelet jelent kivételt.

Az önkormányzati rendeletet hatályon kívül helyező rendelkezése a „hatályát veszti” kifejezést és a hatályát vesztő önkormányzati rendeletre való merev hivatkozást foglalja magában.

1. Példa:

„18. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet.”

2. Példa:

„18. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. §-a.”

Helytelen példa:

„18. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) 2013. január 1-jén hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet.”

Helyesen:

„18. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A (3) bekezdés 2013. január 1-jén lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti.
(3) Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet.”

Az önkormányzati rendelet szerkezeti egységének a szövegrészét hatályon kívül helyező rendelkezése a „Hatályát veszti” kifejezést, a hatályát vesztő szövegrészt tartalmazó szerkezeti egységre való merev hivatkozást „-ban” vagy „-ben” raggal, névelőt követően a hatályát vesztő szövegrészt idézőjelek között és a „szövegrész” kifejezést foglalja magában.

Példa:

„18. § Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 12. §-ában a „városi” szövegrész.”

9.6. Az „öngyilkos klauzula” használata.

Abban az esetben, ha a módosító önkormányzati rendelet kizárólag módosító rendelkezéseket tartalmaz, azaz minden rendelkezése előre látható időpontban végrehajthatóvá válik, abban az esetben az önkormányzati rendelet hatályba léptető rendelkezésével egy mondatban rendelkezni kell annak hatályon kívül helyezéséről.

Ez az úgynevezett öngyilkos klauzula, melynek használata elengedhetetlenül szükséges annak érdekében, hogy kizárólag olyan rendelkezések, önkormányzati rendeletek legyenek hatályban, melyek végrehajtása még nem történt meg.

I. Példa:

„18. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti.”

10. Az önkormányzati rendelet melléklete

Az önkormányzati rendelet részét képezheti melléklet. A mellékletet akkor kell megalkotni, ha az önkormányzati rendeletben rögzíteni kívánt szabályozási tartalom - annak speciális megjeleníthetősége vagy technikai jellege miatt - nem fejezhető ki átláthatóan az önkormányzati rendelet szakaszai között.

Amennyiben mellékletet kell alkotni, akkor azt olyan módon kell megtenni, hogy a jogszabály tervezetének valamely szakasza a melléklet szerinti szabályozási tartalom megjelölésével hivatkozik a mellékletre.

I. Példa:

„8. § Szépfalva Város területén a létesítményeket az 1. mellékletében meghatározott módon kell felépíteni.”

Az önkormányzati rendelet mellékletének megjelölése a mellékletnek a pozitív egész számokból képzett arab számokkal jelölt sorszámát, a „melléklet” szöveget és az önkormányzati rendelet számát és az ahhoz illesztett „-hez” ragot foglalja magában.

Helytelen példa:

„1. számú melléklet”

Helyesen:

„1. melléklet az 1/2013. (I. 1.) önkormányzati rendelethez”

10.1. Az önkormányzati rendelet mellékletének tagolása

Az önkormányzati rendelet mellékletének szövegét, hasonlóan annak szakaszaihoz, a jobb áttekinthetőség érdekében szükséges szerkezeti egységekre tagolni.

Az önkormányzati rendelet mellékletének legmagasabb szerkezeti egysége a pont. A tagolás során az első szint pozitív egész számokból képzett és arab számokkal kifejezett sorszámokkal megjelölt szerkezeti egységek.

I. Példa:

„1. melléklet a 3/2023. (XII. 14.) önkormányzati rendelethez

Az önkormányzati rendelet megalkotásának szabályai

1. Rövid megjelölés bevezetése

1.1. Rövid megjelölés bevezetése egy elemre”

Minden további szint pedig az előző szintnek az adott szerkezeti egységeket tartalmazó szerkezeti egységének a megjelöléséhez szóköz nélkül kapcsolt pozitív egész számokból képzett és arab számokkal kifejezett sorszámokkal megjelölt azonos szintű szerkezeti egységekből áll.

A melléklet szerkezeti egységeire merev hivatkozással a szerkezeti egység megjelölésével, az azt tartalmazó magasabb szintű szerkezeti egységek megjelölése nélkül, pontként kell hivatkozni.

10.2. Táblázat

Az önkormányzati rendelet mellékletében van lehetőség táblázatot vagy idézetet elhelyezni. A táblázat sorait pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal, oszlopait pedig a latin ábécé nagybetűivel kell megjelölni. A táblázat egymással szomszédos mezői egy mezőbe összevonhatóak. A táblázatot tartalmazó pont tartalmaz nyitó szövegrészt, amely meghatározza azt, hogy a táblázat mit szabályoz. Ha a melléklet tartalma kizárólag egyetlen táblázat, azt nem kell pontba foglalni.

I. Példa:

„1. melléklet a 3/2023. (XII. 14.) önkormányzati rendelethez

	A	B	C	a melléklet utolsó oszlopának betűjele
1.				
2.				
a melléklet utolsó sorának sorszáma				

Fontos szabály, hogy a táblázat nem tartalmazhat önmagában - a jogszabály szakaszában foglalt rendelkezésével való együttes értelmezése nélkül - joghatás kiváltására alkalmas normatív tartalmú rendelkezést.

Mereven hivatkozni a táblázatra a melléklet pontjára vonatkozó merev hivatkozást követően a „táblázata” szöveggel, a táblázat sorára a táblázatra vonatkozó merev hivatkozást és a táblázat sora sorszámának megjelölését követően a „sora” szöveggel lehet.

I. Példa:

„18. § Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat.”

II. Példa:

„18. § Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 1. sora.”

A táblázat oszlopára a táblázat és a táblázat oszlopa megjelölését követően az „oszlopa” szöveggel, a táblázat mezőjére a táblázat, valamint a táblázat oszlopa és sora kettősponttal elválasztott megjelölését követően a „mező” szöveggel lehet hivatkozni.

I. Példa:

„18. § Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat A oszlopa.”

II. Példa:

„18. § Hatályát veszti a helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat A:1 mezője.”

Az idézet űrlapot, grafikai elemet vagy szerkezeti egységekre megfelelően nem tagolható más szöveget idézőjelben vagy keretben tartalmazhat. Az idézet akkor tartalmazhat formanyomatványt, ha a szabályozás célja másképp nem érhető el. Idézetként kell elhelyezni az önkormányzati rendelet mellékletében a különböző tervrajzokat is, pl. a helyi települési rendezési tervek esetén.

Figyelemmel arra, hogy az idézet tovább nem tagolható, egyben, egyetlen egységként kezelendő, ennek megfelelően módosítására csak újraszabályozó rendelkezés alkalmazásával van mód. Ezt az egységet fejezi ki a megjelenítés, ami alapján az idézet idézőjelben vagy keretben jelenik meg.

10.4. Az önkormányzati rendelet mellékletének módosítása

Az önkormányzati rendelet mellékletének módosítására alapvetően kétféleképpen lehetséges: újraszabályozással és szövegcsere módosítással. Fontos szempont azonban, hogy mellékletet csak akkor lehet módosítani, ha a melléklet tagolása lehetővé teszi, hogy egyes szerkezeti egységeire, szövegrészeire egyértelműen és átláthatóan lehet hivatkozni.

A melléklet, az idézet, a táblázat, valamint a táblázat mezője mellékletben szabályozható újra. A mellékletet újraszabályozó rendelkezést az önkormányzati rendelet szakaszai között kell elhelyezni akként, hogy az módosítani kívánt jogszabály mellékletére való merev hivatkozást, a „helyébe” szöveget, a módosító jogszabálynak az eredeti helyébe lépő mellékletére való merev hivatkozást és a „lép” szöveget foglalja magában.

I. Példa:

„5. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe 1. melléklet lép.”

A melléklet elemeit újraszabályozó rendelkezést akként kell megfogalmazni, hogy magában foglalja a módosítani kívánt jogszabály mellékletére való merev hivatkozást, a módosító jogszabálynak az eredeti helyébe lépő mellékletére való merev hivatkozást és a „szerint módosul” szöveget.

I. Példa:

„5. § A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.”

A melléklet elemeit újraszabályozó rendelkezés esetén azonban nem csak az önkormányzati rendelet szakaszai közé elhelyezett módosító rendelkezésre van szükség, hanem annak a mellékletnek a megszüvegezésére is, amely szerint a melléklet módosul.

I. Példa:

„1. melléklet a 3/2023. (XII. 14.) önkormányzati rendelethez

1. A helyi iparüzési adóról szóló 17/1991. (XII. 12.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 1. pontban foglalt táblázat A:1 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

	A
1.	

II. Az önkormányzati rendeletek megalkotásának rendje

Mind a jelenleg hatályos Ötv., mind pedig az Mhótv. 2013. január 1. napját követően hatályba lépő rendelkezései szerint a rendeletalkotás a helyi önkormányzat képviselő-testületének kizárólagos hatáskörébe tartozik és nem ruházható át.

Alapvetően elmondható mindkét törvény esetében, hogy nem kívánják részletesen meghatározni a képviselő-testület munkájának menetét, azonban rögzítenek olyan rendelkezéseket, amelyeket minden helyi önkormányzat köteles figyelembe venni az önkormányzati rendeletek megalkotása, illetve magának a képviselő-testületnek a működése kapcsán. A részletes szabályokat a képviselő-testület alakuló ülésén elfogadásra kerülő szervezeti és működési szabályzat tartalmazza.

11. Az előzetes hatásvizsgálat

A Jat. 17. §-a értelmében minden esetben szükséges az önkormányzati rendelet előterjesztőjének előzetes hatásvizsgálatot lefolytatnia. Önkormányzati rendelet esetén a hatásvizsgálat részletes szabályairól jogszabály nem rendelkezik. A Jat. hivatkozott szakasza csak a legfontosabb szempontokat állapítja meg, amelyekre figyelemmel kell lenni.

Vizsgálni kell a tervezett önkormányzati rendelet valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen a társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait, a környezeti és egészségi következményeit, az adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

2011. augusztus 10. napjától hatályos az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011. (VIII. 9.) KIM rendelet, melynek hatálya ugyan nem terjed ki az önkormányzati rendeletek előzetes és utólagos hatásvizsgálatára, rendelkezései azonban a gyakorlatban iránymutatást adhatnak a képviselő-testületek számára a hatásvizsgálatok elvégzéséhez.

12. Előterjesztő

Az önkormányzati rendelettervezet előterjesztésére a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott személyek, így különösen a bizottságok, a polgármester és a jegyző jogosult. Külső szervezetek is jogosultak lehetnek önkormányzati rendelet előterjesztésére a feladatkörükkel összefüggésben. Ilyen lehet többek között a településen működő valamely civil szervezet.

Az önkormányzati rendelet megalkotásának folyamatában a társadalmi részvétel szabályai egységesen nem rendezettek. Az Ötv. 103/B. szakaszában foglalt felhatalmazás alapján minden helyi önkormányzat maga határozza meg ennek szabályait.

13. Döntéshozatal

Az Ötv. értelmében a helyi önkormányzat nyílt ülésen dönt az előterjesztésekről. A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen a képviselők több mint fele jelen van. Főszabály szerint a döntés elfogadásához a jelenlévő képviselők több mint felének az igen szavazata szükséges. Mind az Ötv. 10. § a), b), e), f), és g) pontjai; 12. § (4) bekezdés b) pontja; valamint 14. § (2) bekezdése, mind pedig az adott helyi önkormányzat képviselő-testületének szervezeti és működési szabályzata meghatároz, illetve meghatározhat olyan ügyeket, amelyek eldöntéséhez minősített többség szükséges. Minősített többség esetén az összes képviselő több mint felének az igen szavazata szükséges.

Az Ötv. rendelkezik arról az esetről is, ha valamelyik képviselő-testületi tagot ki kell zárni a döntéshozatali eljárásból. Erre akkor van lehetőség, ha a képviselőt, vagy közeli hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. Ilyen esetben a tag nem vehet részt a döntéshozatalban, azonban a határozatképesség szempontjából jelenlévőnek kell számítani.

Az Mhötv. a döntéshozatali eljárást az Ötv.-hez hasonló módon szabályozza. A határozatképesség szabályait kiegészíti azzal, hogy annak meglétét folyamatosan figyelemmel kell kísérni, továbbá rögzíti, hogy a betöltetlen képviselői státuszt a határozatképesség szempontjából nem kell figyelembe venni. Fontos új szabály ugyanakkor, hogy 2013. január 1. napjától az Mhötv. 50. §-a értelmében önkormányzati rendeletet kizárólag minősített többséggel lehet hozni.

14. Az önkormányzati rendelet aláírása és kihirdetése

Főszabály szerint az Ötv. és az Mhötv. értelmében is az önkormányzati rendelet érvényességi kelléke a polgármester, illetve a jegyző aláírása. Az önkormányzati rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik. Az Ötv. értelmében az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában, illetőleg a helyben szokásos - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott - módon kell kihirdetni. Az Mhötv. ezt a rendelkezést fogja kiegészíteni 2013. január 1. napjától azzal, hogy amennyiben a helyi önkormányzatnak van hivatalos honlapja, akkor az önkormányzati rendeletet ott köteles közzé tenni.

A Jat. 29. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet annak kihirdetését követően köteles a fővárosi és megyei kormányhivatalokon keresztül megküldeni az önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter, azaz a közigazgatási és igazságügyi miniszter részére. Ezt a rendelkezést ismétli majd meg az Mhötv. 2013. január 01. napját követően hatályos szövege is. Az önkormányzati rendeletek megküldésének szabályait a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter által kiadott rendelet szabályozza.

A főszabálytól eltérően az Ötv. korábban hatályos rendelkezései szerint nem a polgármester írta alá az önkormányzati rendeletet abban a kivételes esetben, amikor képviselő-testület ülését a 98. § (2) bekezdés f) pontja alapján a fővárosi és megyei kormányhivatal hívta össze a

törvényességi eljárás keretében és azt a képviselő-testület által a tagjai sorából egyszerű többséggel megválasztott levezető elnök vezette le. Ebben az esetben a jegyző mellett a levezető elnök írta alá az önkormányzati rendelet tervezetét.

Az Mhótv. új törvényességi felügyeleti eljárása változtatott a korábbi helyzeten. A teljesen újraszabályozott törvényességi felügyeleti eljárás keretein belül ma már lehetőség van arra, hogy a helyi önkormányzat törvényen alapuló önkormányzati rendeletalkotási kötelezettségét a fővárosi és megyei kormányhivatal pótolja. Ebben az esetben az önkormányzati rendeletet a fővárosi és megyei kormányhivatal vezető kormány megbízott írja alá. A kormány megbízott a rendeletet ebben az esetben is a helyi önkormányzat nevében, a Jszt. és a Jat. irányadó szabályai szerint szerkeszti meg. Az ilyen módon megalkotott önkormányzati rendeletet a Magyar Közlönyben kell kihirdetni.

A Magyar Közlönyben történő kihirdetés mellett a kormány megbízott a kihirdetett rendeletet megküldi a helyi önkormányzatnak, annak érdekében, hogy a jegyző gondoskodjon a kihirdetett rendeletnek az adott önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában az önkormányzati rendeletek kihirdetésére meghatározott szabályokkal azonos módon történő közzétételéről. A kormány megbízott által a helyi önkormányzat nevében megalkotott rendelet önkormányzati rendeletnek minősül.

15. Az önkormányzati rendelet helyesbítése

Ha az önkormányzati rendelet kihirdetett szövege eltér az önkormányzati rendelet aláírt szövegétől, akkor az Ötv. értelmében a polgármester vagy a jegyző kezdeményezi az eltérés helyesbítését. Az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőzően, de legkésőbb a kihirdetést követő tizedik munkanapon helyesbíthető. Az eltérés megállapítása esetén a helyesbítés megjelentetéséről a jegyző az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon gondoskodik.

Az Mhótv. 2013. január 1. napjától hatályos rendelkezése értelmében a helyesbítésre rendelkezésre álló határidő 6 munkanapra rövidül le.

16. Az önkormányzati rendelet szerkesztésére irányadó jogszabályok megsértése és a törvényességi felügyelet viszonya

Figyelemmel arra, hogy az önkormányzati rendelet megalkotására vonatkozó szabályok jogszabályi (törvényi és miniszteri rendeleti) szinten kerültek rendezésre, valamint arra, hogy az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes, az Mhótv. alapján törvényességi felügyeleti eljárást kell indítani abban az esetben, ha a kihirdetett önkormányzati rendelet nem felel meg a Jszt., illetve a Jat. vonatkozó rendelkezéseinek.